

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Голова Приймальної комісії
Ігор ЦЕПЕНДА
«22» квітня 2024 р

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування

з історії мистецтв

для зарахування на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем
**«Доктор філософії» за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»**

Розглянуто та схвалено
на засіданні Приймальної комісії
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника
Протокол № 1 від 22.04. 2024 р.

Івано-Франківськ–2024

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування з **«Історії мистецтва»** є перевірка знань і відбір вступників для зарахування на навчання за ступенем доктора філософії за спеціальністю **«023 – образотворче мистецтво, декоративно-прикладне мистецтво, реставрація»** на основі освітньо-кваліфікаційного рівня / ступеня спеціаліста / магістра до Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника у 2024 році.

Програма містить основні загальні теми з **Історії мистецтва** та перелік рекомендованої літератури. Наведений перелік тем, які виносяться на вступне випробування, дасть можливість вступнику систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу. Перелік рекомендованої літератури сприятиме пошуку джерел підготовки для вступного випробування.

ОСНОВНІ ТЕМИ З ДИСЦИПЛІНИ

Зарубіжне мистецтво

Первісне мистецтво. Мистецтво Стародавнього Сходу. Художня культура Стародавнього Єгипту. Храмова архітектура, скульптура Стародавнього Єгипту. Декоративне мистецтво.

Мистецтво Стародавньої Греції. Архітектура. Ордерна система. Структура давньогрецького храму. Давньогрецьке мистецтво періоду еллінізму.

Мистецтво Стародавнього Риму. Давньоримська архітектура, скульптура, мозаїка.

Мистецтво європейського середньовіччя. Особливості художньої культури Візантії (архітектура, живопис, декоративне мистецтво). Романська та готична архітектура, живопис, декоративне мистецтво.

Проторенесанс та мистецтво Раннього Відродження (архітектура, скульптура, живопис).

Мистецтво Високого та Пізнього Відродження Італії (архітектура, скульптура, живопис). Декоративне мистецтво.

Ренесанс в країнах Центральної та Північної Європи (Нідерланди, Німеччина): стильові особливості, провідні митці.

Мистецтво європейського Бароко (архітектура, скульптура, живопис). Болонська академія мистецтв. Рококо в архітектурі та інтер'єрі. Декоративне мистецтво.

Класицизм в європейському мистецтві (архітектура, скульптура, живопис).

Європейське мистецтво першої половини – середини ХІХ ст. Стиль ампір в архітектурі початку ХІХ ст. Розвиток нових стилів і жанрів в образотворчому мистецтві: революційний класицизм, романтизм, реалістичний живопис середини ХІХ ст.; академізм. Особливості розвитку архітектури середини ХІХ ст. Еклектика як стиль і як явище в мистецтві, її

риси. Декоративне мистецтво.

Особливості архітектури Західної Європи середини – другої половини XIX ст. Розвиток реалістичних, демократичних та новаторських тенденцій в образотворчому мистецтві. Особливості Імпресіонізму, Сецесії.

Мистецтво Європи XX ст. архітектура Європи XX ст. Конструктивізм. Виникнення авангардистських течій, їх естетичні і зображувальні концепції. Різноманітність зображувальних і пластичних відкриттів у скульптурі. Нові напрямки та стилі в живописі: фовізм; експресіонізм; особливості кубізму (аналітичний і синтетичний); італійський футуризм; метафізичний живопис; неопластицизм; дадаїзм і сюрреалізм; абстракціонізм; “Аналітичне мистецтво”; кубофутуризм.

Різноманітність мистецьких процесів XX ст. Проблеми осмислення тоталітарного мистецтва Європи. Соціалістичний реалізм, його ідеологічно-естетичні основи, вплив на розвиток мистецтва народів СРСР.

Образотворче мистецтво другої половини XX ст. Напрямки розвитку абстракціонізму, його представники. Постмодернізм, його джерела і особливості. Особливості й проблеми сучасного мистецтва.

Українське мистецтво

Мистецтво первісного суспільства на території України.

Художня культура Київської Русі IX – XIII ст. Архітектура, образотворче мистецтво Київської Русі IX-XIII ст. Декоративне мистецтво.

Дерев'яна і мурована архітектура України XIV – поч. XVII ст. Український живопис XIV – поч. XVII ст.

Мистецтво Бароко в Україні. Українська архітектура та образотворче мистецтво України II пол. XVII – XVIII ст. Архітектура стилю «українське бароко». Образотворче мистецтво: іконопис і іконографія; портретне мистецтво; народна картина. Графіка. Декоративне мистецтво.

Українське мистецтво першої половини – середини XIX ст. Наслідки для української художньої культури ліквідації Запорізької Січі. Заперечення

класицизмом національних традицій в архітектурі. Класицизму в українському зодчестві. Особливості розвитку романтизму в українському малярстві.

Особливості розвитку мистецького процесу в другій половині XIX ст. Еклектика в архітектурі та образотворчому мистецтві України. Особливості творчості художників півдня, центральної України, художників-передвижників. Декоративне мистецтво.

Новаторство українського образотворчого мистецтва першої третини XX ст. Імпресіонізм. Національні традиції в живописі. Бойчукізм. Модернізм. Особливості творчості художників Західної України. Народна архітектура, одяг, особливості традиційних видів народного декоративного мистецтва.

Мистецтво України 30-80 рр. Офіційне радянське мистецтво. Творчість митців Західної України. Нонконформізм. Митці діаспори. Майстри наївного народного образотворчого мистецтва.

Українське мистецтво наприкінці XX – початку XXI ст. Основні тенденції в українському образотворчому мистецтві 90-их рр. XX ст. Сучасна українська скульптура. Український живопис останніх десятиліть.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Зарубіжне мистецтво

Абрамович С.Д., Чікарькова М.С. Світова та українська культура. Львів., 2004.

Арнольд Д. Коротка книжка про мистецтво. Фабула, 2021. 192 с.

Білик Б.І., Горбань Ю.А., Калакура Я.С.. Історія української та зарубіжної культури. Київ, 2000.

Говард А. Це Караваджо. Вид-во Старого Лева, 2021. 80 с.

Годж С. Коротка історія мистецтв. Львів, Вид-во Старого Лева, 2022. 224 с.

Гречко В., Чорний І., Кушнерук., Режко В. Історія світового та українського мистецтва. Київ, 2000.

Гетлейн М., Говард А. Арт-візійери. Віват, 2018. 312 с.

Демідко О. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. Ліра-К. 2021.

Дюбі Ж. Доба соборів. Мистецтво та суспільство. 980-1420 рр. Київ, 2003

Еко У. Історія європейської цивілізації. Греція. Харків: Фоліо, 2019. 1168 с.

Еко У. Історія Європейської цивілізації. Середньовіччя. Собори. Лицарі. Міста. Харків: Фоліо, 2018. 672 с.

Історія світової культури. [гол. ред. Т. Левчук]. 2-ге видання. Київ, 2000.

Квінн Б. Неймовірні. П'ятнадцять жінок, які творили мистецтво та історію. ArtHuss, 2018. 224 с.

Кінг Р. Леонардо і Тайна вечеря. ArtHuss, 2019. 424 с.

Павленко Ю.Н. Історія світової цивілізації. Київ., 2000.

Оніщенко С. Книга Історія та теорія художньої творчості. Ліра-К, 2024.

Фартинг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. Харків : Vivat, 2019. 576 с.

Шахова Н.А. Творчество великих европейских художников XV–XVIII вв., Київ, 1979.

Українське мистецтво

Антонович Є., Захарчу-Чугай Р, Станкевич М. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів, 1992.

Берега Р. Мистецька слава України: У пошуку євшан-зілля. Априорі, 2021. 544с.

Білецький П.О. Українське мистецтво II пол. XVII– XVIII ст. Київ: Мистецтво, 1981.

Говдя П., Коваленко О. Передвижники і Україна, К.: Мистецтво, 1978.

Голубець О. М. Мистецтво ХХ століття: український шлях. Львів, 2012. 199 с.

Голубець О. Між свободою і тоталітаризмом. Мистецьке середовище Львова другої половини ХХ століття. Львів, 2001.

Горбачов Д. Український художній авангард: маніфести, публіцистика, бесіди, спогади, листи. Дух і Літера, 2021. 640 с.

Жаборюк А.А. Мистецтво живопису і графіки на Україні в I половині і середині ХІХ ст., Київ-Одеса: Вища школа, 1983.

Жолтовський П. М. Монументальний живопис на Україні XVII–XVIII ст. Київ, 1988.

Жолтовський П. М. Український живопис XVII–XVIII ст. Київ, 1978.

Искусство украинских шестидесятников. Киев, 2015.

Історія українського мистецтва: в 6т., Київ, 1967-1969.

Клочко Д. 65 українських шедеврів. Визнані й неаявні. ArtHuss, 2019. 256 с.:іл.

Кравич Д.П. Овсійчук В.А. Черепанова С.О. Українське мистецтво: Навч. посібн.: У 3 ч. Львів: Світ, 2004.

Лобановський Б.Б. На скелях та в глибині печер, Київ, 1979.

Лобановський Б.Б., Говдя П.І. Українське мистецтво II пол. ХІХ ст.– поч. ХХ ст. Київ: Мистецтво, 1984.

Лобас В.Х. Українська і зарубіжна художня культура. Київ, 2000.

- Логвин Г. Н. По Україні: Стародавні мистецькі пам'ятки. Київ, 1968. 463 с.
- Логвин Г. Н. София Киевская. Государственный архитектурно-исторический заповедник. Київ, 1971. 325 с.
- Логвин Г. Н. Украинское искусство X–XVIII ст. Москва, 1963.
- Міляєва Л. С., Логвин Г. Н. Українське мистецтво XIV – першої половини XVII ст. Київ, 1963
- Мозаїки і фрески Софії Київської, Київ: Мистецтво, 1980.
- Нариси з історії українського мистецтва [за заг. ред. В. Г. Заболотного]. Київ, 1966/
- Овсійчук В. А. Класицизм і романтизм в українському мистецтві, Київ: Дніпро, 2001,
- Овсійчук В.А. Українське мистецтво XIV – поч. XVII ст., Київ, 1985.
- Овсійчук В. А. Майстри українського бароко. Київ, 1991.
- Свенціцька В. І. Іван Руткович і становлення реалізму в українському малярстві XVII ст. Київ, 1966.
- Свенціцька В. І., Сидор О. Ф. Спадщина віків: українське малярство XIV–XVIII ст. у музейних колекціях Львова. Львів, 1990
- Селівачов М. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія). Київ, 2009.
- Скляренко Г. Сучасне мистецтво України. Портрети художників. Київ, 2016.
- Софійський музей-заповідник, Київ: Мистецтво, 1992
- Станкевич М. Є. Українське художнє дерево XVI–XX ст. Львів, 2002.
- Українські митці в світі: матеріали до історії українського мистецтва XX ст. [автор-упорядник Г. Г. Стельмащук]. Львів, 2013.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.